

Zorg dichtbij huis kan niet zonder innovatie

Rutte II investeert terecht in fundamenteel onderzoek, maar rept met geen woord over praktijkgericht onderzoek. Dit is slecht nieuws voor onderzoekers en bedrijven, maar ook voor zieke en oude mensen die maar al te graag thuis willen blijven wonen.

Onder de kop 'Zorg dichtbij' legt het kabinet zich er in het regeerakkoord op vast dat zij de gezondheidszorg 'dichterbij de mensen wil organiseren'. Dit is keihard nodig, al is het alleen maar omdat Nederland in snel tempo vergrijst en 1,3 miljoen Nederlanders meerdere ziekten tegelijk hebben.

Als voorzitters van onderzoek – en onderwijsorganisaties vinden we het daarom kortzichtig dat ditzelfde kabinet niet één euro extra voor praktijkgericht onderzoek beschikbaar stelt. Helaas realiseren Rutte en Samsom zich onvoldoende dat goede zorg aan huis alleen mogelijk is als we in nieuwe technieken en concepten investeren.

Recente onderzoeksresultaten illustreren dat dit type onderzoek juist loont. Een goed voorbeeld hiervan vormen de 'moderne' wijkzusters die er vier jaar geleden met overheidssubsidie zijn gekomen. De introductie van deze wijkverpleegkundige nieuwe stijl is met praktijkgericht onderzoek ondersteund, omdat haar taken en positie nog veel complexer zijn dan die van de vertrouwde wijkzuster van vroeger. En wat blijkt? Per verpleegkundige wordt nu jaarlijks € 18.000 aan zorg bij duurdere instellingen bespaard.

Samen met het midden- en kleinbedrijf en hulpverleners boekt de hogeschool Utrecht goede resultaten met nieuwe ict- en ehealth-toepassingen voor thuiswonende ouderen. Bijna belangrijker nog is dat deze partners voortdurend nagaan welke technologieën niet zinvol zijn. Dit klinkt als een open deur, maar juist aan technologische innovaties wordt veel geld verspild omdat de gebruiker deze niet of verkeerd gebruikt.

Bij veel van deze projecten merken de betrokkenen nu al dat bezuinigingen de realisatie van hun doelen bedreigen. De beschikbare middelen voor het toegepaste onderzoek van hogescholen waren al minimaal en voor ZonMw worden de onderzoeksgelden via VWS de komende jaren gehalveerd. Alleen het fundamentele onderzoek krijgt er geld bij.

Voor de hogescholen is dit extra wrang, omdat zij de afgelopen jaren fors in een infrastructuur voor praktijkonderzoek hebben geïnvesteerd. Ruim tien jaar na de introductie van het lectoraat in het hbo doen bijna vijftig lectoren onderzoek in de zorg. De hogescholen werken hierin ook samen met VNO-NCW, MKB-Nederland, universiteiten en tal van grotere en kleinere bedrijven en zorginstellingen.

Dat beslissers hier geen oog voor hebben, noemen wij sturen met de ogen dicht. Dit gezondheidsbeleid neemt zelfs risico's met zich mee, omdat zowel patiënten als hulpverleners gebruik (blijven) maken van technieken en therapieën waarvan het effect nooit is onderzocht.

Thom de Graaf, voorzitter hbo-raad

Pauline Meurs, hoogleraar bestuur van de gezondheidszorg aan de Erasmus Universiteit en voorzitter ZonMw, organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie